

Reacties van lezers

Van een van onze lezers, prof. dr. H.E. Henkes, ontvingen wij de volgende reactie n.a.v. het artikel van Constant Willems over daglichtopeningen in gebouwen, nr. HVZ 2006-1.

Het interessante artikel over daglichtopeningen in gebouwen verschenen in de recente aflevering van ZUTPHEN verdient enige correctie wat betreft het ontstaan van glasfabrieken. Strikt genomen zijn glasfabrieken glasovens, die uit een combinatie van verschillende stoffen glas maken.

Hiernaast vinden we bij de ovens glasateliers, die de door de ovens geproduceerde glas-massa gebruiken om daar vlakglas van te maken. Het vlakglas komt daarna ter beschikking van de vensterglasmakers, de glazenmakers. Deze versnijden het vlakglas tot bruikbare stukken: vensterruiten. de glazenmakers waren dus beslist geen glasblazers, zoals de werkers aan de glasovens worden genoemd die vanaf de vroege middeleeuwen in alle landen met veel bos – dat betekent brandstof voor de ovens – werden opgericht.

Vlakglas kon op twee manieren ontstaan en wel door uit een klomp glas een holle cilinder te blazen en deze in hete toestand overlangs open te knippen en uit te vouwen tot een plat vlak. deze techniek werd vooral in

Lotharingen gebruikt. In Normandië – het andere grote regionale centrum van de glasindustrie – werd vlakglas gemaakt door een klomp glas tot een holle glasbol uit te blazen, deze te openen en dan de nog hete glasbol tot een vlakke ronde glasschijf uit te slingeren.

In onze streken kwam vanaf de middeleeuwen het meeste vlakglas uit Lotharingse glasovens. de handelaren die de import van vlakglas regelden waren de glazenmakers, die hun handel opzetten op plaatsen waar veel bouwactiviteit plaats vond, zoals bij de bouw van kerken en openbare gebouwen.

Het is dus niet juist om deze tijdelijke vestigingsplaatsen glasfabrieken te noemen: beter om ze als glasateliers aan te duiden war vlakglas werd gefabriceerd dat door de glazenmaker tot vensterruiten werd verwerkt.

Min opmerkingen doen niets af aan mijn waardering voor het artikel van de heer Willems.

H.E. Henkes.